

Bir Günde Bin Sünnet

الغرباء

Yayımda Mihenk Taşı

أكثر من ١٠٠٠ سنة في اليوم واليلة

Özgün Adı : Ekser min Elfi
Sünneti fi'l-Yevm
ve'l-Leyle
Telif : Hâlid el-Huseynân
Yayıncı : Guraba
Çeviri : Seyfullah Erdoğan
Düzeltili : Hüseyin Cinisli
Mizanpaj : Ömer Deniz
Kapak : Ahmet Mayalı
Baskı-cilt : Kilim
ISBN : 978-975-8810-33-8

Birinci Baskı

Guraba Yayınları: 64

Ocak 2007
Zilhicce 1427

Her Hakkı Saklıdır

Bir Günde Bin Sünnet

Hâlid el-Huseynân

Çeviri

Seyfullah Erdoğan

الغربة
guraba

Çatalçeşme sok. Defne Han 27/9

Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 0212 526 06 05 Fax: 522 49 98

www.guraba.com.tr

e-mail: guraba@hotmail.com

Mukaddime

Sabah akşam sürekli devam eden bir hamd ile; merhametli ve çok bağışlayıcı, pek cömert ve kahredici, kalpleri ve gözleri çeviren, açığı ve gizliyi bilen Allah'a hamd ederim. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, O birdir, ortağı yoktur. Bu şehadet ki söyleyenini cehennem azabından kurtarır. Yine şehadet ederim ki, Muhammed O'nun seçtiği peygamberidir. Allah'ın gece gündüz devam eden salâtı onun,

ehli beytinin, eşlerinin ve tazim ile yüceltmeye layık sahabelerinin üzerine olsun.

Müslümanın günlük hayatında özen göstereceği şeylerin en önemlisi, her hareketinde ve duruşunda, bütün konuşma ve fiillerinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünnetine göre amel etmektir. Böylece hayatının tümünü sabahdan akşama kadar Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünneti üzere düzenlemiş olur.

Zunnûn el-Mısırî dedi ki: “Allah *Azze ve Celle*'yi sevmenin alâmeti, ahlâkında, fiillerinde, emirlerinde ve sünnetlerinde O'nun Habibi *sallallahu aleyhi ve sellem*'e uymaktır.”

Allah teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“De ki: Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah çokça bağışlayandır, pek merhametlidir.” (Âl-i İmrân, 31)

Hasan el-Basrî dedi ki: “Allah’ı sevmenin alâmeti, Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*’in sünnetine uymaktır.”

Şüphesiz müminin Allah katındaki konumu, Rasûl *sallallahu aleyhi ve sellem*’e uymasıyla belirlenir. Sünneti her tatbik edişinde Allah katındaki değeri artar.

Müslümanların günlük hayatlarında, ibadetlerinde, uykularında, yemelerinde, içmelerinde, insanlarla muamelelerinde, temizlenmelerinde, giriş çıkışlarında, giyimlerinde ve diğer hareketlerinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve*

sellem'in sünnetini ihya etmelerini sağlamak gayesiyle bu muhtasar araştırmayı derledim.

Az miktardaki mali bir kaybımıza ne kadar üzüldüğümüzü ve onu tekrar elde etmek için nasıl uğraşıp durduğumuzu şöyle bir düşünün! Halbuki hayatımızda nice sünnetleri kaybettik. Hiç bunlar için üzüлp, hayatımızda bunları tatbik etmek için gayret ediyor muyuz?!

Musibetlerimizden birisi de dinara ve dirheme sünnetten daha fazla önem verir hale gelmiş olmamızdır. İnsanlara, sünnetlerden bir sünneti tatbik edene şu kadar mal verilecek denilse, onların bu sünneti uygulamayı hayati bir mesele haline getirdiklerini, sabah akşam buna hırslandıkları

rını görürsün. Böylelikle sünnetlerden her bir sünneti uyguladıkça kazandıkları malı artırmış olurlar. Peki, kabrine konduğun ve üzerine toprak örtüldüğü zaman malın sana ne fayda verecek? Allah teâlâ buyuruyor ki:

“Ama sizler dünya hayatını tercih ediyorsunuz. Halbuki ahiret hayatı daha hayırlı ve kalıcıdır.” (el-A'lâ, 16-17)

Bu çalışmada “Sünnet” kelimesiyle kastedilen şey:

İşleyenin bundan dolayı sevap kazandığı, fakat terk edenin cezalandırılmayacağı sünnetlerdir. Bunlar, bir gün ve gecede tekrar edilen, her birimizin gücü yettiği kadarıyla yerine getirebileceği basit şeylerdir.

Eğer gayret edilirse herkesin günlük

olarak uygulayabileceği en az bin sünnet buldum. Bu risale, binden fazla olan bu günlük sünnetlerin uygulanabilmesine kolay bir vesile olması için bir açıklamadan ibarettir.

Müslüman, bir gün ve gecede bu bin sünneti uygulamaya gayret gösterirse ayda otuz bin sünnet eder. Şimdi bu sünnetleri bilmeyeni veya bilip de amel etmeyeni düşünün; gerçekten ne kadar dereceler ve sevaplar kaçırarak kendisini ziyana sokuyor? Şüphesiz ki böylesi gerçekten mahrum olanlardandır.

Sünnetlere devam etmenin birçok faydaları vardır.

Bunlardan bazıları:

1. Muhabbet derecesine ulaştırır: Allah *Azze ve Celle*'nin mümin kulunu sevmesini sağlar.

2. Sünnetler farzlardaki eksiklikleri tamamlar.

3. Sünnetler bid'ate düşmekten korur.

4. Sünnetlerle amel etmek, şüphesiz Allah'ın şiarlarına tazimdir.

Rasûlünüz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünneti hususunda Allah'ı hatırlatırım ey İslam ümmeti! Hayatınızda bunları ihya edin! Ondan başka kiminiz var. Bu, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e kamil bir muhabbetin delili ve ona sadık bir şekilde tâbi olmanın alâmetidir.

Uyarı: Kitabın muhtasar olması için hadisleri rivâyet eden sahabe-lerin isimlerini zikretmedik. Zikredilen bütün hadisler hadis alimleri

tarafından sahih ve hasen olarak nitelendirilmiş hadislerdir.

Uykudan Uyanınca İşlenecek Sünnetler

1. El ile uyku izini yüzden silmek: Nitekim Nevevî ve İbn Hacer şu hadisten dolayı bunun mustehaplığına işaret etmişlerdir: “**Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem uyanınca oturur, eliyle yüzünden uyku izini silerdi.**” (Müslim)

2. Şu duayı okumak:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلَيْهِ
النُّشُورُ

“Bizi öldürdükten sonra dirilten Allah’a hamd olsun. Dönüş O’nadır.” (Buhârî)

3. Misvak kullanmak: “Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem gece uyandığı za-

man ağzını misvaktardı.” (*Muttefakun aleyh*)

4. İstinsar (Burnu temizlemek): Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: “**Sizden biri uykusundan uyandığı zaman üç sefer burnunu temizlesin. Zira şeytan onun burun deliklerinde geceler.**” (*Muttefakun aleyh*)

5. Elleri üç defa yıkamak: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: “**Sizden biri uykusundan uyandığı zaman ellerini üç defa yıkamadan su kabına daldırmasın...**” (*Muttefakun aleyh*)

Tuvalet Giriş ve Çıkışın Sünnetleri

1. Sol ayakla girip sağ ayakla çıkmak.

2. Girerken şu dua okunur:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ

“Allah’ım! Erkek ve dişi şeytanlardan sana sığınırım” (*Muttefakun aleyh*)

3. Çıkarken şöyle denilir:

«غُفْرَانَكَ»

(Affına sığınırım) (*Nesâî dışındaki sünen sahipleri rivâyet etmişlerdir.*)

İnsan tuvalete bir gün ve gecede defalarca girer. Her giriş ve çıkışında bu sünnetleri yerine getirirse, girişinde iki sünnet, çıkışında iki sünnet işlemiş olur.

el-Hubs ve'l-Habâis: Erkek ve dişi şeytanlar demektir. Onların şerrinden Allah *Azze ve Celle*'nin korumasına sığınılır. Zira tuvaletler onların meskenleridir.

Abdestin Sünnetleri:

1. Besmele.

2. Elleri abdestin evvelinde üç defa yıkamak.

3. Mazmaza (ağza su vermek) ve istinşakı (burna su vermek) yüzü yıkamadan önce yapmak.

4. Sol el ile istinsar (burnu temizlemek): Zira hadiste şöyle buyrulmuştur: **“Ellerini üç kere yıkar, sonra mazmaza ve istinşak yapar, burnunu temizler, sonra da yüzünü üç sefer yıkardı...”**

(Muttefakun aleyh)

5. Mazmaza ve istinşakta mübalağa yapmak: Bu oruçlu olmayan için böyledir. Çünkü hadiste: **“Oruçlu olman dı-**

şında mazmaza ve istinşakta mübalağa yap (suyu iyice ulaştır)” (*Sunen-i Erbaa*) denmektedir.

Mazmazada mübalağa yapmak demek; suyu ağzın her tarafına ulaştırmaktır.

İstinşakta mübalağa ise; suyu burnun derinine kadar çekmektir.

6. Mazmaza ve istinşakı tek avuç ile aralarını ayırmadan yapmak: “Sonra elini daldırır, aynı eliyle mazmaza ve istinşakı birlikte yapardı.” (*Muttefakun aleyh*)

7. Misvak kullanmak: Bunu mazmaza esnasında yapmalıdır. Zira hadiste şöyle buyrulmuştur: “Ümmetime meşakkat verecek olmasaydım, onlara her abdest ile beraber misvaklanmalarını emrederdim.” (*Ahmed ve Nesâî*)

8. Sakalı sık olan kimsenin yüzünü yıkarken sakalını hilallemesi: “**Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem abdest alırken sakalını hilallerdi.**” (Tirmizî)

9. Başı mesh etmedeki sünnet şekli.

Başın mesh edilme şekli: Başın ön tarafından başlanır, kafanın arkasına doğru götürülür, sonra tekrar ön tarafına getirilir.

Başın tamamını mesh etmek vaciptir: **Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem başını mesh ederken ellerini öne ve arkaya götürüp getirirdi.** (Muttefakun aleyh)

10. El ve ayak parmaklarını hilallemek: Zira hadiste: “**Abdestte suyu ulaştır ve parmaklar arasını hilalle**” buyurulmuştur. (Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce.)

11. Teyamin: Yani el ve ayakları yı-

kamaya soldan önce sağdan başlamak. “Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ayak-kabı giymesinde ve abdestinde sağdan başlamaktan hoşlanırdı.” (*Muttefakun aleyh*)

12. Yüzü, elleri ve ayakları yıkarken bunu birden fazla, üç defaya kadar yapmak.

13. Abdest bittikten sonra:

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»

“Eşhedu en lâ ilâhe illallâhu vahde-hû lâ şerike leh ve eşhedu enne mu-hammeden abduhu ve Rasûluhu” diyerek şehadet getirmek. Bunu yaptığı zaman o kimse için cennetin sekiz kapısı açılır, bunlardan dilediğinden girer. (*Müslim*)

14. Abdesti evde almak: Rasûlullah *salallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: “**Kim evinde abdest alır, sonra Allah’ın evlerinden bir eve, Allah’ın farzlarından bir farzı eda etmek üzere çıkarsa iki adımından birinde bir günahı dökülür, diğer adımında da bir derecesi yükselir.**” (*Müslim*)

15. Elleriyle azaları suyla beraber veya sonra ovmak.

16. Suyu iktisatlı kullanmak: “**Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir müd (832 gr.) miktarındaki su ile abdest alırdı.**” (*Muttefakun aleyh*)

17. Dört azayı (elleri ve ayakları) yıkarken farz olandan fazla yıkamak: “Zira Ebu Hureyre *radıyallahu anh* abdest alırken ellerini pazularına kadar yıkadı. Ayaklarını da baldırına kadar yıkadı ve

sonra şöyle dedi: **“Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’i bu şekilde abdest alırken gördüm.”** (*Müslim*)

18. Abdestten sonra iki rekat namaz kılmak: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: **“Kim şu abdest alışım gibi abdest alır, sonra da kendi kendine vesveselenmeden iki rekat namaz kılsa geçmiş günahları affolunur.”** (*Bu-hârî ve Müslim. Müslim’in Ukbe b. Amir radiyallahu anh’dan rivâyetinde: “Cennet mutlaka ona vacip olur” şeklindedir.*)

19. Abdestte suyu ulaştırmak: Bu, her azayı yıkarken hakkını vermek ve azayı tamamen yıkamak demektir.

Müslüman bir gün ve gecede birkaç defa abdest alır. Bazıları beş defa, bazıları duha (kuşluk) veya gece namazı için-

de abdest almak üzere daha fazla alır. Müslüman her abdest alışında bu sünnetleri tatbik ederse büyük bir ecir kazanmış olur.

Abdest alırken bu sünnetleri uygulamanın faydaları:

Böylelikle şu hadis-i şerifin kapsamına girilmiş olur: **“Kim abdest alır ve bunu güzelce yaparsa günahları bedeninden hatta tırnaklarından çıkar gider.”** (Müslim)

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuştur ki: **“Sizden hiçbir kimse yoktur ki, abdest alıp bunu güzelce yapsın, sonra kalkıp yüzünü kibleye dönerek iki rekât namaz kılsın da kendisine cennet vacip olup bağışlanmasın.”** (Müslim)

Nevevî der ki: “Bu mertebe kendisi-

ne ancak, şeytanın vesveseleri ve üfle-
melerine karşı nefsiyle mücahedesinden,
buna devam edip göz kırpma anı kadar
bile bunu elden bırakmamasından do-
layı hasıl olur. Böylece gayreti ve kalbini
boşaltması ile şeytandan kurtulur.”

Misvak

Müslümanın bir gün ve gecede misvak kullanacağı pek çok vakti vardır:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuştur ki: **“Ümmetime meşakkat verecek olmasaydım her namaz için misvaklanmalarını mutlaka emrederdim.”** (*Buhârî ve Müslim*)

Müslümanın bir gün ve gecede misvaklanması toplam olarak yirmi defadan aşağı inmez. Zira beş vakit namazda, revatib sünnetlerde, kuşluk namazında, vitir namazında, eve girerken hep misvak kullanır. Zira Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in eve girdiğinde ilk yaptığı şey, *Sahih-i Müslim*’de geç-

tiği üzere ve Aişe *radıyallahu anhâ*'nın da haber verdiği gibi misvak kullanmaktır. Eve her girişinde misvak kullanırsa sünnete isabet etmiş olur. Yine Kur'an okurken, ağzının kokusu bozulduğu zaman, uykudan uyanınca ve abdest alırken de misvak kullanılır. Nitekim Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

“Misvak: Ağzı temizleyici, Rabbi razı edicidir” buyurmuştur. (*Ahmed*)

Bu sünneti uygulamanın faydası:

a) Rab Subhanehu ve Teâlâ'nın kuldandan razı olması.

b) Ağzın temizlenmiş olması.

Nitekim modern tıp ilmi, misvağın dişler ve diş etleri için birçok faydalarını keşfetmiştir. Bunlardan bazıları şu şekildedir:

1. Mikroplara karşı antiseptiktir.
2. Temizliği sağlar.
3. Dişleri temizler.
4. Ağız kokusunu giderir.

Ayakkabı Giymede Sünnetler

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: **“Sizden biriniz ayakkabılarını giyerken sağdan, çıkarırken soldan başlasın. Ya ikisini de giysin yahut ikisini de çıkarsın (Tek ayakkabı giymesin)”** (*Müslim*)

Müslüman, bir gün ve gecede bunu defalarca tekrar eder. Mescide girişinde ve çıkışında, tuvalete girişinde ve çıkışında, ev dışında çalışmaya gidişinde ve dönüşünde ayakkabılarını giyip çıkarırken bu sünnetleri bir günde defalarca uygular. Her seferinde giymesi ve çıkarması sünnet üzere olur. Bu niyeti kal-

binde hazır ederse büyük sevaba erişir
ve böylece her hareketi ve duruşu sün-
net üzere olur.

Giyinmenin Sünnetleri

İnsan bir gün ve gecede elbisesini bazen yıkanmak için, bazen uyku için, bazen de başka bir sebeple giyer, çıkarır.

Elbise giyme ve çıkarmanın da bazı sünnetleri vardır:

1. Giyerken ve çıkarırken “Bismillah” demek.

Nevevî *rahimehullah* der ki: “Bu (yani besmele) bütün amellerde müstehaptır.”

2. “Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* elbise, gömlek, atkı veya sarık giyinirken şöyle derdi:

اللَّهُمَّ أَسْأَلُكَ خَيْرَهُ وَخَيْرَ مَا صُنِعَ لَهُ
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ

“Allah’ım! Senden bunun ve yapılış gayesinin hayırlı olmasını dilerim. Onun ve yapılış gayesinin şer olmasından sana sığınırım.” (*Ebû Dâvûd, Tirmizî, Ahmed, İbn Hibban, Hakim*)

3. Giyinirken sağdan başlamak: Zira Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*: **“Gi-yindiğiniz zaman sağınızdan başlayın”** buyurmuştur. (*Tirmizî, Ebû Dâvûd ve İbn Mâce*)

4. Elbise ve şalvarı çıkarırken önce soldan çıkarmak.

Eve Girip Çıkarken Sünnetler

Nevevî der ki: “Bismillah” demesi ve selam vererek Allah teâlâ’yı zikretmeyi artırması müstehaptır.”

1. Allah’ı zikretmek: Şu hadisten dolayı eve girerken Allah zikredilir: “Kişi evine girerken ve yemek yerken Allah’ı zikrederse şeytan (arkadaşlarına): “Sizin için ne yiyecek yemek, ne de gelececek yer yok” der.”

2. Giriş duası: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْلَجِ وَخَيْرَ
الْمَخْرَجِ بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا

وَعَلَى اللَّهِ رَبَّنَا تَوَكَّلْنَا

“Allah’ım! Senden hayırlı giriş ve hayırlı çıkış isterim. Allah’ın ismiyle gireriz, Allah’ın ismiyle çıkarız, Rab-bimiz olan Allah’a tevekkül ederiz.”
Sonra ailesine selam verir.” (Ebû Dâvûd)

Eve girişinde ve çıkışında Allah Azze ve Celle’ye tevekkül ettiğinin şuurunda olmaya çalışır ve böylece Allah ile olan bağını sürekli canlı tutar.

3. Misvak: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* evine girdiği zaman önce misvaklanırdı. (Müslim)

4. Selam vermek: Allah teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Evlere girdiğiniz zaman, Allah tarafından mübarek ve pek güzel bir yaşama dileği olarak bir-

birinize selam verin.” (Nur, 61)

Şâyet müslümanın her farzı mescitte eda ettikten sonra evine girdiğini düşünürsek, evine bir günlük girişlerinde yirmi sünnet işlemiş olur.

Evden çıkışına gelince, şöyle der:

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ

“Allah’ın ismiyle, Allah’a tevekkül ettim. Hareket ve kuvvet ancak Allah iledir.” Kendisine şöyle denilir: Bu sana kâfi geldi, korundun, hidâyet olundun ve şeytandan kurtuldun.” (Tirmizî ve Ebû Dâvûd)

Müslüman evinden bir gün ve gecede namazı mescitte kılmak için, işi için, ev ihtiyaçlarını karşılamak için olmak üzere

defalarca çıkar. Evinden her çıkışında bu sünneti uygulayarak, önemli bir hayra ve büyük bir sevaba erişir.

Eve girip çıkarken bu sünnetleri uygulamanın faydaları:

1. Kul için dünya ve ahiret işlerinden ehemmiyet verdiği her şey hasıl olur.

2. Kul için cinlerden veya insanlardan gelebilecek her türlü kötülükten ve istenmeyen durumlardan bir korunma olur.

3. Kul hidâyet kazanır. Bu, dalaletin (sapıklığın) zıddıdır. Allah dinî ve dünyevî bütün işlerinde sana yol göstericilik yapar.

Mescide Gidişin Sünnetleri

1. Mescide erkenden gitmek: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuştur ki: “İnsanlar ezan okumanın ve namazda birinci safta bulunmanın ne kadar faziletli olduğunu bilselerdi, sonra bunları yapabilmek için kur’a çekmek zorunda kalsalardı kur’a çekerlerdi. Şâyet camide cemaate erken yetişmenin (tehcir’in) ne kadar faziletli olduğunu bilselerdi, birbirleriyle yarışa girerlerdi. Eğer yatsı namazı ile sabah namazındaki fazileti bilselerdi, emekleyerek ve sürünerek de olsa bu iki namaza gelirlerdi.” (*Muttefakun aleyh*)

Nevevî der ki: “Tehcir: Namaza er-ken gitmektir.”

2. Mescide giderken dua:

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي لِسَانِي نُورًا
وَاجْعَلْ فِي سَمْعِي نُورًا وَاجْعَلْ فِي بَصَرِي
نُورًا وَاجْعَلْ مِنْ خَلْفِي نُورًا وَمِنْ أَمَامِي نُورًا
وَاجْعَلْ مِنْ فَوْقِي نُورًا وَمِنْ تَحْتِي نُورًا اللَّهُمَّ
أَعْظِنِي نُورًا

“Allah’ım, kalbimde bir nur kıl, di-
limde bir nur kıl, kulağımda bir nur
kıl, gözümde bir nur kıl, arkamda bir
nur kıl, önümde bir nur kıl, üstümde
bir nur kıl, altımda bir nur kıl, Al-
lah’ım! Bana bir nur ver.” (Müslim rivâyet
etmiştir.)

3. Sekinet ve vakar ile yürümek: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: “Kamet okunduğunu işittiğiniz zaman namaza doğru yürüyünüz. Size sekinet ve vakar ile hareket etmenizi tavsiye ederim.” (*Buhârî ve Müslim*)

Sekinet: Hareketlerde acele etmemek ve oyalanmaktan sakınmaktır.

Vakar: Bakışları kısmak, sesi alçaltmak ve sağa sola bakmamaktır.

4. Mescide yürüyerek gitmek: Nitekim fakihler acele etmeden, ufak adımlarla mescide gitmenin sünnet olduğunu söylemişlerdir. Zira şer’î delillere dayanarak mescide doğru yürümede adımları artırmak, sevapların bu şekilde daha da artmasına vesile olur.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Size, Allah’ın kendisiyle günahları yok edip, dereceleri yükselteceği hayırları haber vereyim mi?”

– Sahabeler:

“Evet, ey Allah’ın rasûlü!” dediler.

– Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

“Mescitlere doğru çok adım atmak...” buyurdu. (*Müslim*)

5. Mescide girerken dua etmek: “Allah’ım! Bana rahmetinin kapılarını aç” denilir. “Sizden biriniz mescide girdiği zaman Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e selam versin ve “Allah’ım! Bana rahmetinin kapılarını aç” desin.” (*Nesâî, İbn Mâce, İbn Huzeyme ve İbn Hibban*)

6. Mescide önce sağ ayakla girmek: Enes b. Mâlik *radıyallahu anh* şöyle dedi: **“Mescide girdiğin zaman önce sağ aya-**

ğınla başlaman, çıkarken de sol ayağınla çıkman sünnettendir.” (*Hâkim*)

7. Ön safa geçmek: “İnsanlar ezan okumanın ve namazda birinci safta bulunmanın ne kadar faziletli olduğunu bilseler, sonra bunları yapabilmek için kur’a çekmek zorunda kalsalardı kur’a çekerlerdi...” (*Buhârî ve Müslim*)

8. Mescid’den çıkarken dua: “Mescitten çıkarken şöyle söyle: Allah’ım! Senden fazlını isterim.” (*Müslim*)

Nesâî’de şu ziyade vardır: “Çıkarken de yine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e salâtu selam edilir.”

9. Mescitten çıkarken sol ayakla çıkmak: Enes *radıyallahu anh*’ın bu konudaki sözü az önce geçmişti.

10. Tahıyyetu’l-mescid: “Biriniz mes-

cide girdiği zaman iki rekat namaz kılmadıkça oturmasın.” (*Muttefakun aleyh*)

Şâfi‘î der ki: Yasaklanan vakitlerde olsa bile tahıyyetu’l-mescid namazı kılmak meşrudur.

Hafız (İbn Hacer) şöyle der: Fetva ehli tahıyyetu’l-mescid namazının sünnet olduğunda icma etmişlerdir.

Müslüman, bu sünnetleri beş vakit namazı kılmak için mescide girip çıktığında tatbik ederse toplam elli sünnet işlemiş olur.

Ezanın Sünnetleri

Bunun beş sünneti vardır. Bunları İbnu'l-Kayyım, *Zâdu'l-Me'âd*'de şöylece saymıştır:

1. Dinleyenin, müezzinin söylediklerini tekrar etmesi. Ancak “*Hayye ale's-salâh*” ve “*Hayye ale'l-felâh*” lafzına gelince “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh*” der. (*Buhârî ve Müslim*)

Bu sünneti uygulamanın faydası:

Sahih-i Müslim'de sabit olduğu üzere sana cennet vacip olur.

2. Ezanı dinleyenin: “Ben de şahadet ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur, Muhammed O'nun Rasûlüdür. Rab ola-

rak Allah'tan, din olarak İslam'dan ve Rasûl olarak Muhammed (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'den razı oldum" demesi. (*Müslim*)

Bu sünneti uygulamanın faydası:
Aynı hadiste geçtiği üzere günahları bağışlanır.

3. Müezzinin okuduğu ezanı tekrar ettikten sonra Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'e salât etmek. O'na yapılacak en güzel salât "Salât-u İbrahimiyye"dir. Bundan daha mükemmel bir salât yoktur.

Delili: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şu hadisidir: "Müezzini işittiğiniz zaman dediklerini tekrar edin, sonra bana salât edin. Muhakkak ki kim bana bir defa salât ederse Allah ona on defa salât eder." (*Müslim*)

Bu sünneti uygulamanın faydası:

Allah Azze ve Celle'nin kuluna on defa salât etmesidir.

Allah'ın kuluna salât etmesinin anlamı: Mele-i A'lâ'da onu övmesidir.

Salât-u İbrahimiyye ise şudur:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ
حَمِيدٌ مُجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ
مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مُجِيدٌ

“Allah'ım! İbrahim'e ve İbrahim'in ailesine salât ettiğin gibi Muhammed'e ve Muhammed'in ailesine de salât eyle. Şüphesiz sen; çokça hamd edilen, şan ve

şeref sahibisin. Allah'ım! İbrahim'i ve İbrahim'in ailesini mübarek kıldığın gibi Muhammed'i ve Muhammed'in ailesini de mübarek kıl. Şüphesiz sen; çokça hamd edilen, şan ve şeref sahibisin.." (Buhârî)

4. Salât ettikten sonra şöyle demesidir:

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ
الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ
مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ

“Allah'ım! Ey bu tam davetin ve kılınacak namazın rabbi! Muhammed'e vesileyi ve fazile'yi ver. Onu kendisine vaad ettiğin makam-ı mahmûd'a ulaştır.”

(Buhârî)

Bu duanın faydası:

Kim bunu söylerse Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şefaati ona helal olur.

5. Bundan sonra kendisi için dua ederek Allah'tan fazlını ister. Şu hadisten dolayı dua edenin duasına icabet edilir: “Müezzinin dediği gibi söyle. Bitirdiğin zaman da iste, sana verilir.” (Ebû Dâvûd.)

Ezan dinlenildiğinde bu sünnetleri uygulamaya gayret gösterilirse, toplam 25 sünnet eder.

Kâmetin Sünnetleri

(Ezan bahsinde geçen) bu dört sünnet, kâmet okunurken de yapılır. Nitekim “*Lecnetu’d Dâime Li’l-Buhûsi’l-İlmiyye ve’l-İftâ*” adlı fetva komisyonu da böyle fetva vermiştir. Böylece namazların hepsinde kâmet okunduğu esnada uygulanacak sünnetlerin toplamı 20 tane olur.

Faide:

Okunan kâmeti dinleyenin, okunanı tekrar etmesi, ancak “Hayye ale’s-salâh” ve “Hayye ale’l-felâh” denildiği sırada “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billâh” demesi, “Kad kameti’s-Salah” denildiği zaman da aynısını söylemesi sünnettir. “Ekâ-

mallâhu ve edâmiha” dememesi gerekir.
Zira bu konudaki hadis zayıftır. (*el-Lecnetu’d-Dâime Li’l-Buhûs ve’l-İftâ*)

Sütre'ye Doğru Namaz Kılmak

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: **“Sizden birisi namaz kılacağı zaman sütreye doğru kılsın ve ona yaklaşsın. Sütre ile kendisi arasından hiç kimseyi geçirmesin.”** (*Ebû Dâvûd, İbn Mâce ve İbn Huzeyme*)

Bu, ister mescitte olsun, ister evde olsun sütre edinmenin sünnet oluşuna dair genel bir nasırdır. Bu hususta erkeklerle kadınlar eşittir. Bazı kimseler kendilerini bu sünnetten mahrum ediyorlar ve sütresiz olarak namaz kılıyorlar.

Müslüman bu sünneti bir gün ve gecede birçok defa tekrar eder. Bunu re-

vatip sünnetlerde, kuşluk namazında, tahıyyetu'l-mescid namazında, vitir namazında yineler. Kadın evde farz namazı yalnız başına kılarken de uygular. Cemaatle kılınan namaza gelince, imamın sütresi, imama uyanlar için de bir sütredir.

Sütire İle İlgili Meseleler

1. Namaz kılan kimse kibleye, suture olarak belirlediğı duvar, asa veya direk gibi şeyler tayin ederek yönelir. Sütrenin tayini konusunda sınırlama yoktur.

2. Sütrenin yüksekliğine gelince, se-merin arkası gibi yani yaklaşık olarak bir karış olması yeterlidir.

3. Ayaklar ile suture arasındaki mesafe yaklaşık olarak üç dirsek boyu olmalıdır ki arada secde edebilecek yer kalsın.

4. Suture, farz veya nafil namaz fark

etmeksizin imam için de, tek başına namaz kılan için de meşrudur.

5. İmamın sütresi, kendisine uyanlar için de sütredir. İnsanların ihtiyaçtan dolayı, imama uyanların önünden geçmesi caizdir.

Bu sünneti uygulamanın faydası:

a) Önünden geçmesi halinde namazı kesen veya eksilten; kadın, eşek ve siyah köpeğin namazı kesmesinden korur.

b) Bakışları yukarıya ve sağa sola çevirmekten engeller. Zira sütre sahibi genellikle gözünü sütresinin alt tarafına sabitler, düşüncesini namazın anlamı üzerinde toplar.

c) Namaz kılan kişi, ihtiyaçları sebebiyle önünden geçecek kimseler için imkan bırakmış olur.

Bir Gün İçinde Kılınan Nafile Namazlar

1. Revatib sünnetler: Rasûlullah *sal-lallahu aleyhi ve sellem*   yle buyurmuştur: **“Allah için farz dışında nafile olarak günde on iki rekat namaz kılan hiçbir Müslüman yoktur ki Allah onun için cennette bir ev bina etmesin veya onun için cennette bir ev bina edilmesin.”** (*Müslim*)

Bunlar da şu şekildedir:   le namazından önce dört, sonra iki rekat, akşamdan sonra iki rekat, yatsıdan sonra iki rekat ve sabah namazından önce iki rekat.

Sevgili kardeşim! Cennette bir evin olmasını istemez misin? Bu nebev  na-

sihati tut ve farzlar dışında on iki rekat namazı kılmaya devam et.

2. Kuşluk (Duha) namazı: Bu namaz 360 sadakaya bedeldir. Zira insan vücudunda 360 mafsâl vardır. Bunlardan her biri için bu nimete şükür olarak günlük sadaka vermek gerekir. İşte bu kuşluk namazı bunun yerine geçer.

Bunun faydası: *Sahih-i Müslim*'de Ebû Zer *radıyallahu anh*'den geldiği üzere Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Her gün, sizin her bir mafsalınız için bir sadaka gerekir. Her tesbih bir sadakadır. Her tahmîd bir sadakadır, her bir tehlîl bir sadakadır. İyiliği emretmek bir sadakadır. Kötülükten alıkoymak da bir sadakadır. Bütün bunlara, kişinin kuşlukta kılaacağı iki rek'at namaz kâfi gelir.”

Ebu Hureyre (*radiyallahu anh*) anlatıyor: "Dostum Rasûlullah *aleyhissalatu ve sselâm*, bana üç şeyi tavsiye etti; her ay üç gün oruç tutmamı, iki rekât kuşluk, yatmazdan önce de vitir namazı kılmamı tavsiye etti." (*Muttefakun aleyh*)

Vakti: Güneşin doğmasından on beş dakika sonra başlar, öğle namazına on beş dakika kalana kadar devam eder.

Eda edilmesi için en faziletli vakti: Güneşin sıcaklığının şiddetlendiği zamandır.

Sayısı: En azı iki rekâttır.

En fazlası: Sekiz rekâttır. Denildi ki: "Bunun için bir sınır yoktur."

3. İkindinin Sünneti: Rasûlullah *salallahu aleyhi ve sellem*: "İkindi namazından önce dört rekat kılan kimseye Al-

lah rahmet etsin” buyurmuştur. (*Ebû Dâvûd ve Tirmizî*)

4. Akşamın sünneti: Rasûlullah *salallahu aleyhi ve sellem*: “**Akşam namazından önce namaz kılınız**” buyurdu. Bunu üçüncü defa söylerken: “**Dileyen kılsın**” buyurdu. (*Buhârî*)

5. Yatsının Sünneti: Rasûlullah *salallahu aleyhi ve sellem* buyurmuştur ki: “Her iki ezan arasında (yani her ezan ile kâmet arasında) bir namaz vardır. Her iki ezan arasında bir namaz vardır. Her iki ezan arasında bir namaz vardır.” Üçüncü seferinde: “Dileyen için” buyurmuştur. (*Muttefakun aleyh*)

Nevevî der ki: “İki ezan ile kastedilen ezan ve kâmettir.”

Gece Namazının Sünnetleri

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: **“Ramazan’dan sonra tutulan oruçların en faziletlisi Allah’ın ayı Muharrem’de tutulan oruçtur. Farz namazlardan sonra kılınan en faziletli namaz gece namazıdır.”** (*Müslim*)

1. Gece namazının en faziletli sayısı on bir veya on üç rekat kılıp kıyamını uzatmaktır. Zira hadiste şöyle buyrulmuştur: “Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* on bir rekat namaz kılardı.” (*Buhârî. Diğer bir rivâyette: “Gece on üç rekat kılardı” buyrulmuştur.*)

2. Gece namazına kalkıldığı zaman

misvak kullanmak ve Âl-i İmrân sûresinin sonundan “Muhakkak ki göklerle yerin yaratılışında ve gece ile gündüzün birbiri ardından gelip gidişinde akıl sahipleri için gerçekten açık ibretler vardır.” (Âl-i İmrân 190) âyetinden itibaren sonuna kadar okumak sünnettir.

3- Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’den sabit olan şu duayı okumak sünnettir:

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيُّمُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ وَلَكَ الْحَمْدُ
أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ الْحَقُّ وَوَعْدُكَ الْحَقُّ

وَلِقَاؤُكَ حَقٌّ وَقَوْلُكَ حَقٌّ وَالْجَنَّةُ حَقٌّ وَالنَّارُ
 حَقٌّ وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ وَمُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَسَلَّمٌ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ
 وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ
 وَبِكَ خَاصَمْتُ وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ فَاعْفِرْ لِي مَا
 قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ
 أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ
 أَوْ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ

“Allah’ım! Hamd Sana mahsustur. Göklerde ve yeryüzünde bulunan her şeyin idaresi senin elindedir. Göklerin, yerin ve ikisinde bulunan her şeyin nûru Sensin, Hamd Senin içindir. Hamd Sana mahsustur. Göklerin, yerin ve her ikisi

arasında bulunan her şeyin sahibi Sensin. Yine eksiksiz övgüler Sana mahsustur. Sen haksın, va'din haktır. Seninle karşılaşmak haktır, sözün haktır, Cennet haktır, Cehennem haktır, Peygamberlerin hepsi hak ve doğru yoldadır, Muhammed de hak yoldadır. Kıyamet haktır. Allah'ım Sana teslim oldum. Sana iman ettim. Sana tevekkül ettim. Senin gönderdiğin delillerle mücadele ettim, hakkı ve gerçekleri inkar edenleri Sana havale ettim. Yaptığım ve yapacağım gizli ve açık günahlarımı affet. Öne geçiren de Sensin. Geri bırakan da Sensin. Senden başka ilâh yoktur.” (*Buhârî ve Müslim. Lafız Buhârî’ye aittir.*)

4. Gece namazına hafif iki rekat ile başlamak. Zira bu, bundan sonrakiler için bir hazırlık olur. Rasûlullah *sallallahu*

aleyhi ve sellem: “Sizden biri gece kalktığı zaman hafif iki rekât ile başlasın” buyurmuştur. (*Müslim*)

5. Gece namazına Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’den sabit olan şu dua ile başlamak sünnettir:

اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ
فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ
أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ
بِإِذْنِكَ إِنَّكَ أَنْتَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ

“Allah’ım! Ey Cibrîl’in, Mikail’in ve İsrafil’in Rabbi! Gökleri ve yeri yaratan, gaybı da, görüneni de bilen Rabbim! Kulların arasında ihtilaf ettikleri şeyler-

de hükmedecek olan Sensin! İhtilaf edilen şeylerde izninle beni hakka hidâyet et! Şüphesiz Sen dilediğini sıratı mustakime iletirsin.” (Müslim)

6. Gece namazını uzatmak sünnettir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e: “En üstün namaz hangisidir?” diye sorulduğunda: “Kunut en uzun olanıdır” buyurdu. (Müslim) Kunut kelimesi ile kastedilen kıyamdır.

7. Azaptan bahseden âyetlere gelince; “Allah’ın azabından Allah’a sığınırım” diyerek sığınmak, rahmetten bahseden âyetlere gelince: “Allah’ım! Fazlından istiyorum” diyerek rahmet istemek, Allah’ın tenzih edildiği âyetlere gelince de tesbih etmek sünnettir. Zira hadiste şöyle buyrulmuştur: “Murselat sûresini okur, içinde tesbih olan âyete gelince

tesbih eder, istenilecek yere gelince ister, sığınılacak yere gelince de sığınırdı...”

(Müslim)

Gece Namazına Kalkmayı Kolaylaştıracak Sebepler:

1. Dua etmek.
2. Seherde uyumamak.
3. Gündüz kaylule uykusu yapmak.
4. Günahı terk etmek.
5. Nefisle mücahede etmek.

Vitr'in Sünnetleri

1. Üç rekât ile vitir yapanın, birinci rekatta, Fatihadan sonra: “Sebbihisme rabbike’l A’lâ” sûresini, ikinci rekatta “Kul ya eyyuhel kâfirûn” sûresini ve üçüncü rekatta: “Kul huvallâhu ehad” sûresini okuması sünnettir. *(Nitekim Ebû Dâvûd, Tirmizî ve İbn Mâce bu şekilde rivâyet etmişlerdir)*

2. Vitirden selam verince üç defa şöyle der: “**Subhane’l-meliki’l-kuddus.**” Darekutnî’nin rivâyetindeki ziyâdeye göre üçüncüsünde sesini yükselterek söyler ve şunu da ekler: “**Rabbu’l melâiketi ve’r-rûh**” *(Ebû Dâvûd ve Nesâî).*

Sabahın Sünneti

1. Hafifletilmesi: Aişe *radiyallahu anhâ'* dan: “Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazında ezan ile kâmet arasında iki hafif rekat kılarıdı.” (*Muttefakun aleyh*)

2. Ne okunur?: “Birinci rekatında **“Deyiniz ki: Biz Allah’a ve bize indirilene iman ettik..”** (*Bakara, 136*) (Bir rivâyette: “Son rekatında **“Allah'a inandık, şahit ol ki bizler Müslümanlarız”** (*Âl-i İmrân, 52*) Bir rivâyette: “Son rekatında *Âl-i İmrân* sûresinden okurdu” şeklindedir.) Son rekatında da **“De ki: Ey ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze gelin”** (*Âl-i İmrân, 64*) âyetini okurdu.” (*Müslim*)

Diğer bir rivâyette: “Sabahın birinci rekâtında Kâfirûn, ikinci rekatında İhlâs sûresini okur.” (Müslim)

3. Yan taraf üzere yatmak: “Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah iki rekat kıldığı zaman sağ yanı üzere yatar-
dı.” (Buhârî)

Evinde sabahın sünnetini kıldıktan sonra sünnete uymak için birkaç dakikalığına da olsa yatmalıdır.

Sabah Namazından Sonra Oturmak

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazını kıldığı zaman güneş yükselene kadar namaz kıldığı yerde otururdu.”

Nimetin büyüklüğü: Muhakkak ki Allah teâlâ melekleri, mescidlerde namazdan önce veya sonra oturanlar için dua ve istiğfar ederek: “*Allah’ım! Onu bağışla, Allah’ım ona merhamet et*” demekle mükellef kılmıştır. Nitekim hadiste böyle gelmiştir.

Ey Müslüman kardeşim! Allah’a itaat ettiğin zaman, O’nun katındaki değerini düşün! Yakın melekleri sana dua etmekle görevlendirmiştir.

Namazın Kavlı Sünnetleri

1. İstiftah duası: İhram tekbirinden sonra:

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ
وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»

“Subhâneke Allahumme ve bihamdik, ve tebârekesmuk, ve teâlâ cedduk, ve lâ ilâhe gayruk (Ey Allah'ım! Seni hamdin ile tesbih ve tenzih ederim. İsmi mübarektir. Azametini yücedir. Ve senden başka ilah yoktur.)” duasını okumak. (*Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce*)

Burada okunacak bir diğerk dua:

«اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا
بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اللَّهُمَّ نَقِّنِي
مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ
الدَّنَسِ. اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالْمَاءِ
وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ»

“Ey Allah'ım! Benimle hatalarımın arasını uzaklaştır. Tıpkı doğu ile batının arasını uzaklaştırdığın gibi. Ey Allah'ım! Beni hatalarımdan temizle. Tıpkı beyaz elbisenin kirden temizlendiği gibi. Ey Allah'ım! Beni hatalarımdan, karla, su ile ve soğuk su ile yıka.” (Buhârî ve Müslim)

İstiftah duaları olarak gelen dualardan biri seçilir.

2. Kıraate başlamadan önce

«أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»

diyerek sığınmak.

3. Besmele yani “Bismillahi’r-Rahmâ-ni’r-Rahîm” demek.

4. Fatiha’dan sonra “Âmîn” demek.

5. Sabah namazı, Cuma namazı, akşam namazı, dört rekatlı namazlar ve tek başına kılınan bütün nafilelerde Fatiha okuduktan sonra bir sûre okumak. İma-ma uyana gelince, kıraatin sessiz olduğu namazlarda okur, açıktan okunan namazlarda okumaz.

6. Rükûdan kalkıp “Rabbenâ ve le-ke’l-hamd” dedikten sonra:

«مِلْءَ السَّمَاوَاتِ وَمِلْءَ الْأَرْضِ وَمِلْءَ

مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ أَهْلَ الشَّئَاءِ وَالْمَجْدِ لَا

مَانِعٍ لِّمَا أُعْطِيتَ وَلَا مُعْطِيٍّ لِّمَا مَنَعْتَ وَلَا
يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»

Duasını okumak. Anlamı: “Ey Rab-
bimiz! Göklerle yer ve onlardan başka
dilediğin her şey dolusu hamd ancak
sana mahsustur. Ey Mecd-u senaya lâayık
olan Allah'ım! Kulun -ki hepimiz sana
kuluz- söyleyeceğı en lâayık söz şudur:
Allah'ım, senin verdiğıne mâni olacak
yoktur. Senin vermediğini verecek de
yoktur. Senin katında hiç bir varlık sa-
hibine varlığı fayda verecek değildir.”

(Müslim)

7. Rükû ve secdelerin tesbihini bir-
den fazla tekrar etmek.

8. İki secde arasında “Rabbiğfirlî”
kavlini birden fazla tekrar etmek.

9. Son teşehhüdden sonra şu duayı okumak.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ وَ
مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ
وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ»

“Allah’ım! Cehennem azabından, kabir azabından, ölümün ve hayatın fitnesinden ve Mesih Deccal’in fitnesinden sana sığınırım.” (*Buhârî ve Müslim*)

Namaz kılanın secdelerde tesbihi kısa tutmaması, hatta dilediği gibi dua ederek uzatması müstehaptır. Zira hadiste: “Kulun Rabbine en yakın olduğu durum secde halidir. O halde secdede duayı artırınız” buyrulmuştur. (*Müslim*)

Bu hususta diğer dualar için el-Kahtani’nin “*Hısnu’l-Muslim*” adlı kitabına bakınız.

İstiftah duası ve teşehhüdden sonra okunan dua dışındaki kavli sünnetler namazın bütün rekatlarında yapılır.

Böylece günde on yedi rekât kılınan farz namazlarda uygulanan kavli sünnetler, her rekatta tekrar edildiği sayılan bu sekiz sünnet ile hesapladığımız zaman toplam 136 sünnet eder.

Nafie namazlardan açıkladıklarımız, bir günde toplam 25 rekât olup her rekâtında kavli sünnetlerin tatbik edilmesiyle toplam 175 sünnet eder. Buna gece namazının ve kuşluk namazının rekatlerini artırmayı da eklersek, sünnetlerin sayısı da artar.

Namazda bir kere söylenip tekrar edilmeyen kavli sünnetlere gelince:

1. İstiftah duası.

2. Teşehhüdden sonraki dua.

Bunlar da farz namazlarda toplam 10 sünnet eder.

Bir gün ve gecede eda edilen nafilé namazlarda bu iki sünnet tekrar edilerek toplam 24 sünnet eder. Gece namazı, kuşluk namazı veya tahiyyetu'l-mescid namazı gibi nafiléler de eklenirse bu sünnetlerin sayısı da artar.

Namazın Fiilî Sünnetleri

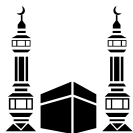
1. İhram tekbiriyle beraber elleri kaldırmak.
2. Rükûya eğilirken elleri kaldırmak.
3. Rükûdan kalkarken elleri kaldırmak.
4. İki teşehhüdlü namazlarda üçüncü rekata kalkarken elleri kaldırmak.
5. Elleri kaldırırken parmakları birbirine bitiştirmek.
6. Elleri kaldırırken parmakların ve avuç içlerinin kibleye doğru olması.
7. Eller kaldırıldığında, parmakların omuzlara veya kulak uçlarına kadar uzatılması.

8. Sağ elin sol el üzerine konması veya sağ el ile sol bileğin tutulması.

9. Namazda secde edilecek yere bakılması.

10. İki ayak arasının bir miktar ayrılması.

11. Kur'an'ı tertil ile (tane tane) okumak ve anlamını düşünmek.

Rükûnun Sünnetleri

1. Rükûda diz kapaklarını tutmak, parmakların arasını ayırmak.
2. Rükûda sırtı düz tutmak.
3. Başı sırt hizasında tutmak, kaldırmamak ve eğmemek.
4. Pazularını iki yanından uzak tutmak.

Secdelerin Sünnetleri

- 1.** Pazularını iki yanından uzak tutmak.
- 2.** Karnını uyluklarından ayırmak.
- 3.** Baldırlarını uyluklarından ayırmak.
- 4.** Secdelerde iki dizinin arasını ayırmak.
- 5-** Ellerin içini yere yapıştırmak.
- 6.** Ayaklarını dikmek.
- 7.** Secde esnasında ayakların birbirine bitleştirilmesi.
- 8.** Elleri, omuzları veya kulakları hizasında yere koymak.
- 9.** Elleri açmak.
- 10.** Parmakların arasını kapamak.
- 11.** Elleri kibleye doğru koymak.

İki Secde Arasındaki Sünnetler

İki secde arasındaki oturuş şu iki şekilde olur:

1. İka' denilen oturuş: Ayakları dikip topuklar üzerine oturmak.

2. İftiraş oturuşu: Sağ ayağı dikip sol ayağı yaymak (Birinci teşehhüdde: Sol ayağı bükerek üzerine oturmak, sağ ayağı dikmek).

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bu oturuşu “Unuttu” denilecek kadar uzun tutardı.

İstirahat celsesi: Kısa bir süre oturmaktır. Bunda zikir yoktur.

Uygulanacağı yer: Birinci ve üçüncü rekâтта, ikinci secdeden sonra az bir miktar oturarak tatbik edilir.

Son Teşehhüdün Sünnetleri

İkinci teşehhüd üç şekilde olur:

a- Sağ ayak dikilir, sol ayak sağ baldırın altından çıkarılır ve mak'ad yere gelecek şekilde oturulur.

b- a şikkındaki gibi oturulur, ancak sağ ayak dikilmez, sol ayak gibi o da sol tarafa dönük şekilde çıkarılır.

c- Sağ ayak dikilir, sol ayak; sağ baldır ile sağ uyluk arasına konulur.

1. Sağ el sağ diz üzerine, sol el sol diz üzerine, eller yaygın, parmaklar arası açık şekilde konulur.

2. Teşehhüdün başından sonuna kadar işaret parmağı ile işaret edilir. Baş-

parmak ile orta parmak halka şeklinde yapılır, gözünü işaret parmağına diker.

3. Selamları verirken sağa ve sola dönmek.

Böylece her rekâta tekrar edilen 25 sünnet, farz namazlarda toplam 425 sünnet eder.

Nafie namazlardan belirttiğimiz 25 rekat ile bu sünnetlere devam ettiği takdirde bir gün ve gecede toplam 625 sünnet eder.

Nitekim Müslüman, kuşluk ve gece namazlarında rekât sayısını artırırsa bu sünnetleri daha fazla tatbik etmiş olur.

Namazda tekrar edilmeyip sadece bir veya iki defa yapılan fiilî sünnetler ise:

1. İhram tekbiriyle birlikte elleri kaldırmak.

2. İki teşehhüdü olan namazlarda üçüncü rekata kalkarken elleri kaldırmak.

3. Birinci ve ikinci teşehhüd oturushlarında başından sonuna kadar işaret parmağı ile işaret yapmak.

4. Selam verirken sağa sola dönmek.

5. İstirahat celsesi: Dört rekatlı namazlarda iki defa yapılır. Diğer namazlarda ise bir defa yapılır. Farz ile nafile arasında fark yoktur.

6. Teverruk: Sağ ayağı dikip sol ayağı sağ baldırın altından geçirmek ve mak'adı yere gelecek şekilde oturmak. Bunu iki teşehhüdlü namazların ikinci teşehhüdünde de yapar.

Sabah namazı dışında bütün farz namazlarda iki sefer yapılan teşehhüdde

parmakla işaret dışında bu sünnetler birer defa yapılır. İstirahat celsesi dört rekatli namazlarda iki defa tekrar edilir. Böylece toplam 34 sünnet eder.

Ey mübarek kardeşim! Namazını bu kavli ve fiili sünnetlerle süslemeye gayret et ki, ecrin artsın, Allah katındaki derecen yükselsin.

Faide: İbnu'l-Kayyım der ki: “Kulun, Allah *Azze ve Celle*’nin huzurunda iki duruşu vardır. Birincisi: Namazda O’nun huzurunda durması; ikincisi: O’na kavuştuğu günde huzurunda durmasıdır. Kim birinci duruşun hakkını yerine getirirse, diğer duruş onun lehinedir. Kim de birinci duruşun hakkını hafife alarak önemsemezse, ikinci duruş kendisine şiddetli gelir.

Farz Namazlardan Sonraki Sünnetler

1. Üç sefer istiğfar etmek ve

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ
يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ»

”Allah’ım! Sen Selâm’sın, selâmet sendendir. Ey celâl ve ikram sahibi! Sen yüceler yücesisin” demek. (Müslim)

2. «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ
لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»

“Allah’tan başka ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O’nundur, hamd O’nadır. O, her şeye gücü yetendir. Allah’ım! Verdiğine mani olabilecek; vermediğini de verebilecek yoktur. İtibar sahibine itibarı, senin katında fayda vermez” demek. (Buhârî ve Müslim)

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَ لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ وَ لَهُ الْفَضْلُ وَ لَهُ الشَّانُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَ لَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»

“Allah’tan başka ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O’nun ve hamd

O'nadır. O, her şeye gücü yetendir. Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır. Allah'tan başka ilah yoktur. Ancak O'na ibâdet ederiz. Nimet O'nun, fazilet O'nundur. Güzel övgüler O'nadır. Allah'tan başka ilah yoktur. Kâfirler hoşlanmasa da dini yalnız O'na mahsus kılarız.” (Müslim)

4. Otuz üçer kere **“Subhânallah”** (Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim) **“Elhamdulillah”** (Hamd, tümüyle Allah'a mahsustur) **“Allah-u Ekber”** (Allah en büyüktür)” Bir kere de:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

“Allah'tan başka ilah yoktur. O, tek-tir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur. Hamd O'nadır. O, her şeye gücü yetendir” denilerek yüze tamamlanır. (Müslim)

5. «اللَّهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ
وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ»

“Allah’ım! Seni zikretmek, sana şükretmek ve sana güzelce ibâdet etmek için bana yardım et.” demek (*Ebû Dâvûd ve Nesâî*)

6. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ
أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمَرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ
الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ»

“Allah’ım! Cimrilikten sana sığınırım. Korkaklıktan sana sığınırım. Çok yaşlanarak (elden ayaktan düşmekten) sana sığınırım. Dünya fitnesi ve kabir azabından sana sığınırım.” demek (*Buhârî*)

7. «رَبِّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ
(أَوْ تَجْمَعُ) عِبَادَكَ»

“Rabbim! Kullarını diriltip (topladığın) günde beni azabından koru.” demek. Berâ *radıyallahu anh* hadisinde bu şekilde rivâyet edilmiş ve o şöyle demiştir: “Biz Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in arkasında namaz kıldığımızda onun sağ tarafında olmayı isterdik. Yüzünü bize doğru döner ve şöyle dediğini işitirdik: “Rabbim! Kullarını diriltip (topladığın) günde beni azabından koru.” (*Müslim*)

8. İhlâs, Felak ve Nas sûrelerini okumak. (*Ebû Dâvûd, Tirmizî ve Nesâî*)

Sabah ve akşam namazlarından sonra bu sûreler üç kere tekrar edilir.

9. Âyete’l-Kürsî’yi okumak. (*Nesâî*)

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، 10.
لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ
هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

“Allah’tan başka ilah yoktur; O bir-
dir, ortağı yoktur. Mülk O’nundur,
hamd O’nun içindir. Yaşatan ve öldü-
rendir. O her şeye kadirdir.” Bunu ak-
şam ve sabah namazlarından sonra on
sefer söylemek. (Tirmizî)

11. Tesbihleri el ile yapmak. Sağ el ile
yapıldığına dair rivâyette ihtilaf edil-
miştir. Umumi rivâyetler diğerini de
kapsar. Çünkü Rasûlullah *sallallahu aleyhi
ve sellem* namazlardan sonraki tesbihatı
eliyle yapmış ve böyle yapmaya teşvik
etmiştir.

12. Bu zikirleri namaz kıldığı yerden ayrılmadan yapmak.

Eğer Müslüman gayret ederse bu sünnetlerin toplamı, her farz namazla yapıldığı takdirde yaklaşık 55 sünnet eder. Nitekim sabah ve akşam namazlarında bunun sayısı artar.

Her farz namazın ardından bu sünnetleri tatbik etmenin ve buna devam etmenin faydaları:

a- Müslüman, her namazın ardından bu tesbihleri yapmaya devam ederse günde 500 sadaka sevabı yazılır. Zira Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: “Her tesbih sadakadır, her tekbir sadakadır, her tahmid sadakadır, her tehlil sadakadır” buyurmuştur. (*Müslim*)

İmam Nevevî der ki: “Sadaka sevabı hükmünde demektir.”

b- Günde toplam 500 eden bu tesbihlere her namazın ardından devam ederse Müslüman kul için her tesbihe cennette bir ağaç dikilir. Rasûlullah *salallahu aleyhi ve sellem* Ebu Hureyre *radıyallahu anh'e* ağaç diktiği sırada uğradığında şöyle buyurmuştur: “Ey Ebu Hureyre! Sana bundan daha hayırlı olanı göstereyim mi?” O da: “Evet ey Allah’ın Rasûlü!” dedi. Şöyle buyurdu: “Şöyle de: “*Subhanallahi ve’l-hamdu lillahi ve la ilahe illallahu vallahu ekber*”. Bunu dediğin zaman her biri için cennette ağaç dikilir.” (*İbn Mâce*)

c- Kendisiyle cennet arasında ölüm-den başka bir şey olmaz. Çünkü Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* her namazın ardından Âyete’l-Kürsî okuyan ve buna devam eden kimseyi cennetle müjdelemiştir.

d- Bu tesbihlere devam eden kim-
senin günahları deniz köpükleri kadar
da olsa dökülür. (*Sahih-i Müslim'deki rivâyetle
belirtildiği gibi...*)

e- Her namazın ardından bu tesbih-
lere devam eden kimse dünyada ve
ahirette hüsrana uğramaz. Zira hadiste
“Şunları söyleyen hüsrana uğramaz...”
buyrulmuş ve bu tesbihler sayılmıştır.
(*Müslim*)

f- Farzlarda eksik kalanlar bunlarla
tamamlanır.

Sabah Akşam Söylenecek Sünnet Zikirler

1. Âyete'l-Kürsî'yi okumak.

Bunun faydalarından birisi: “Bunu sabahladığında okuyan, akşama kadar cinlerden korunur. Akşam okuyan, sabaha kadar cinlerden korunur.” (*Nesâî*)

2. Muavvizat: İhlas, Felak ve Nas sû-relerini okumak. (*Ebû Dâvûd ve Tirmizî*)

Faydalarından birisi: “Bunları sabahladığında ve akşamladığında üç defa okuyana her şeye karşı yeterli gelir.” (*Yine aynı hadiste geçmiştir.*)

«أُضْبِحْنَا وَأَضْبَحَ الْمَلِكُ اللَّهُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ
أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا
بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ، وَسُوءِ
الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ
وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ»

“Mülk, Allah’a ait olduğu halde sabahladık. Hamd Allah’adır. Allah’tan başka ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O’nundur. Hamd, O’nadır. Ve O, her şeye gücü yetendir. Rabbim! Senden bu günde olan ve bu günden sonraki hayrı ister, bu günün şerinden ve bu günden sonraki şerden de sana sığınırım. Rabbim! Tembellikten ve

ihtiyarlığın kötülüğünden sana sığınırım. Rabbim! Cehennemdeki ve kabirdeki azaptan sana sığınırım.” (Müslim) **Akşam olunca;** “Mülk, Allah’a ait olduğu halde akşamladık” şeklinde söylenir. Akşam da; “Rabbim! Senden bu gece olan ve bu gecedен sonraki hayrı ister; bu gecenin şerrinden ve bu gecedен sonraki şerden de Sana sığınırım.” şeklinde söylenir.

4. «اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا،
وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»

“Allah’ım! Senin yardımınla sabahlar ve yine Senin yardımınla akşamlarız. Senin yardımınla yaşar ve yine Senin yardımınla ölürüz. Ve dönüş Sanadır.” (Tirmizî) **Akşam olduğunda da:** “Allah’ım!

Senin yardımınla akşamlarız ve Senin yardımınla sabahlarız. Senin yardımınla yaşar, Senin yardımınla ölürüz. Dönüş Sana'dır.”

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ 5.
خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ
مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ،
أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي
فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ»

“Allah’ım! Sen benim rabbimsin. Senden başka ilah yok. Beni sen yarattın ve ben senin kulunum. Gücüm yettiğince sana verdiğim ahd ve va’d üzereyim. Yaptıklarımın şerrinden sana sığınırım. Üzerime olan nimetini ve günahlarımı kabul ve itiraf ediyorum. Beni bağışla.

Şüphesiz günahları ancak sen bağışla-
sın” (Buhârî)

Bunun faydası: “Kim akşamladığın-
da bunu kesin inanç (yakîn) ile söyler
de, o gece ölürse cennete girer. Sabahla-
yınca da aynı şekildedir.” (Aynı hadiste
geçmektedir.)

6. Dört kere:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أُشْهِدُكَ وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ
عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ
أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ،
وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ»

“Allah’ım! Senin kendinden başka
ilah olmayan Allah olduğuna ve Mu-
hammed’in de kulun ve Rasûlün oldu-
ğuna; Seni, arşını taşıyanları, meleklerini

ve bütün yarattıklarını şahit tutarak sabahladım.” (Ebû Dâvûd ve Nesâî “Amelu’l-Yevmi ve’l-Leyle”de)

Bunun faydalarından birisi: “Bunu sabahladığında veya akşamladığında dört defa söyleyen kimseyi Allah cehennemden azat eder.” **Akşamladığı zaman:** “sabahladım” yerine “akşamladım” der.

7. «اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ، أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ»

“Allah’ım! Benim veya kullarımdan birinin yanında sabaha çıkan her nimet ancak sendendir. Ortağın yoktur. Hamd sanadır. Şükür sanadır.” (Ebû Dâvûd ve Nesâî “Amelu’l Yevm ve’l-Leyle”de)

Faydası: Kim bunu sabahladığında söylerse o gününün şükrünü eda etmiş olur. Akşamladığında söyleyen de o gecesinin şükrünü eda etmiş olur. (Aynı hadiste belirtilmiştir.)

8. Üç defa:

«اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

“Allah’ım! Bedenime afiyet ver. Allah’ım! Kulağıma afiyet ver. Allah’ım! Gözüme afiyet ver. Senden başka ilah yok. Allah’ım! Küfürden ve fakirlikten sana sığınırım. Kabir azabından sana sığınırım. Senden başka hak ilah yoktur”
(Ebû Dâvûd ve Ahmed)

9. Yedi kere:

«حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ
وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ»

“Allah bana yeter. O’ndan başka ilah yok. O’na tevekkül ettim. O, yüce arşın Rabbidir.” (İbnu’s-Sunnî, Ebû Dâvûd)

Faydası: Allah, sabah ve akşam bunu yedi defa söyleyen kimsenin dünya ve ahiret tasalarına kâfi gelir. (Aynı hadiste belirtilmiştir.)

10. «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ
وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي وَمَالِي، اللَّهُمَّ
اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي
مِنْ بَيْنِ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي،

وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ
أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي»

“Allah’ım! Dünya ve ahirette senden af ve afiyet dilerim. Allah’ım! Dinim, dünyam, ailem ve malım hakkında senden af ve afiyet dilerim. Allah’ım! Kusurlarımı gizle ve beni korkularımdan emin kıl. Allah’ım! Beni önümden, arkamdan, sağımdan, solumdan, üstümden koru. Yere batırılarak altımdan helak edilmekten azametine sığınırım.” (Ebû Dâvûd ve İbn Mâce)

11. «اللَّهُمَّ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ،
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ

نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكِهِ، وَأَنْ أَقْتَرَفَ
عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ»

“Gizliyi ve aşıkârı bilen, göklerin ve yerin yaratıcısı Allah’ım! Her şeyin Rabbi ve sahibi! Senden başka hak ilah olmadığına şehadet ederim. Nefsimin şerrinden sana sığınırım. Şeytan ve şirkinin şerrinden, nefsim kötülük etmekten veya onu (kötülüğü) bir Müslüman’a götürmekten sana sığınırım”

(Tirmizî ve Eb  Dâvûd)

12. Üç kere:

«بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي
الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»

“ smiyle yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar veremeyeceği Allah’ın adıyla. O,

hakıyla işiten ve her şeyi bilendir.” (Ebû Dâvûd, Tirmizî, İbn Mâce ve Ahmed)

13. Üç kere:

«رَضِيتُ بِاللّٰهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَبِيًّا»

“Rabb olarak Allah’tan, din olarak İslam’dan, Nebî olarak Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’den razı oldum.” (Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî ve Ahmed)

Faydası: Sabah ve akşam bunu üç kere söyleyen kimseden Allah’ın kıyamet gününde razı olması bir hak olur. (Aynı hadiste belirtilmiştir.)

14. «يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ
أَصْلِحْ لِّيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ
طَرْفَةَ عَيْنٍ»

“Ya Hayy, Ya Kayyûm! Rahmetinle yardım dilerim. Tüm işlerimi ıslah et ve beni göz açıp kapayıncaya kadar bile nefsimi bırakma.” (Hâkim.)

15. «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ وَعَلَى
كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، وَعَلَى مِلَّةِ آبَائِنَا إِبْرَاهِيمَ، حَنِيفًا
مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ»

“İslam fıtratı, ihlâs kelimesi ve Nebi-miz Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’in dini üzere; müşriklerden olmayan, Müslüman ve hanif olan babamız İbrahim’in milleti üzere sabaha eriştik” (Ahmed)

16. Yüz kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ»

“Allah’ı, kendisine hamd ederek tüm noksanlıklardan tenzih ederim.” (Müslim)

Faydası: Sabahladığında ve akşamladığında bunu yüz kere söyleyen kimse kıyamet gününde kimsenin getirmedeği bir şeyle gelmiş olur. Ancak bunu kendisi kadar veya daha fazla söyleyen kimse olursa bu müstesna...

Diğer bir faydası: Günahları deniz köpükleri kadar çok olsa da dökülür.

17. Sabahlayınca yüz kere:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

“Allah’tan başka ilah yoktur. O, tektir ve ortağı yoktur. Mülk O’nun ve hamd O’nadır. Ve O, her şeye gücü yetendir.” (Buhârî ve Müslim)

Faydası: Bunu günde yüz defa söyleyen kimse için:

1. On köle azat etmeye bedeldir.
2. Yüz iyilik yazılır.
3. Yüz kötülüğü silinir.
4. O gün akşama kadar şeytana karşı bir koruma olur. *(Aynı hadiste ifade edilmiştir.)*

18. Günde yüz kere:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»

“Allah’tan mağfiret diler ve O’na tevbe ederim.” *(Buhârî ve Müslim)*

19. Sabahlayınca:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا،
وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا»

“Allah’ım! Senden, faydalı bir ilim, temiz bir rızık ve makbul bir amel dilerim.” *(İbn Mâce)*

20. Üç kere:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا
نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمَدَادَ كَلِمَاتِهِ»

“Yarattıklarının sayısınca, kendisinin razı olacağı kadar, arşının ağırlığı ve kelimelerinin çokluğunca hamd ederek Allah’ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim.” (Müslim)

21. Akşamlayınca üç kere:

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»

“Yarattıklarının şerrinden Allah’ın eksiksiz kelimelerine sığınırım.” (Tirmizî, İbn Mâce ve Ahmed)

Bu zikirlerden birini her okuyuşunda sünnetlerden birini uygulamış olur. Müslümanın sabah akşam bu zikirlerle

devam etmesi gerekir ki, sünneti tatbik etmedeki büyük ecri kazansın.

Müslüman'ın bu zikirleri ihlâs, sadakat ve yakîn ile okuması, anlamını düşünmesi ve böylece hayatında, ahlakında ve gidişatında etkisinin görülmesi gerekir.

İnsanlarla Karşılaşınca Uygulanacak Sünnetler

1. Selam vermek: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e “Hangi İslam (hasleti) hayırlıdır?” diye soruldu. Buyurdu ki: “Yemek yedirmen ve tanıdığın tanımadığın herkese selam vermen.” (*Buhârî ve Müslim*)

Bir adam Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in yanına girdi ve “*es-Selâmu aleykum*” dedi. Selamına cevap verildi ve oturdu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: “On” buyurdu. Bir başkası geldi: “*es-selâmu aleykum ve rahmetullâh*” dedi. Selamı alındı ve o da oturdu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: “Yirmi” buyurdu. Sonra bir başkası daha geldi: “*es-Selâmu*

aleykum ve rahmetullâhi ve berakâtuh” dedi. Selamı alındı ve oturdu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: “Otuz” buyurdu.”
(Ebû Dâvûd ve “Hasen” kaydı ile Tirmizî)

Düşün ey kardeşim -Allah seni gözet-sin- selamın bir kısmıyla yetinerek kendini ne kadar çok ecirden mahrum bırakıyorsun! Selamı tamamlayıp da otuz hasene almıyorsun! Hasene’nin en az değeri on mislidir. Böylece toplam 300 hasene eder. Haseneler arttıkça bu sayı katlanır.

Ey sevgili kardeşim! Dilini, selam lafzını “ve berakatuh” kısmını söyleyene kadar tam yapmaya alıştı ki bu büyük ecre nail olabilesin.

Müslüman bir gün ve gecede defalarca selam verip alır. Mescide girerken ve çıkarken namaz kılanlara ve oturan-

lara selam verir. Yine evine girip çıkar-ken de selam verir.

Unutma ey kardeşim: İnsanlardan biriyle karşılaştığında ve ondan ayrılırken tam bir şekilde selam vermen sünnettendir. Zira hadiste şöyle buyrulmuştur: **“Sizden biriniz bir meclise geldiği zaman selam versin. Oradan ayrılacağı zaman da yine selam versin. Birinci selam, ikincisinden daha evla değildir.”** (*Ebû Dâvûd ve Tirmizî*)

Mescide ve eve girip çıkarken selam vermeye devam edilirse günde toplam 20’den az selam verilmiş olmaz. İşe gidip gelirken, yolda karşılaştığı insanlara selam vermesi ve telefon konuşmalarında selam vermesi de buna eklenirse bu miktar artar.

2. Güler yüz: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “İyilikten hiçbir şeyi küçük görme. Kardeşine güler yüz göstermek olsa bile!” (*Müslim*)

3. Musafaha: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “İki müslüman karşılaşp tokalaşırsa, ayrılmalarından önce mutlaka bağışlanırlar.” (*Ebû Dâvûd, Tirmizî ve İbn Mâce*)

Nevevî der ki: “Bil ki, tokalaşma her karşılaşmada mustehaptır.”

Gayret et ey kıymetli kardeşim! Karşılaştığın kimseye selam ver, tokalaş ve güler yüz göster. Böylece bir anda üç sünnet birden tatbik etmiş olursun.

4. Güzel söz: Allah teâlâ şöyle buyurmuştur:

“Kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler. Sonra şeytan aralarını bozar. Çünkü şeytan, insanın apaçık düşmanıdır.”(İsra, 53)

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de: **“Güzel söz sadakadır”** buyurmuştur. (*Buhârî ve Müslim*)

Güzel söz: Zikir, dua, selam ve haklı övgüyü de kapsar. Bu üstün ahlâk ve fiiller de güzel edeptendir.

Güzel söz: İnsanda büyüleyici bir etki yapar, gönlünü rahatlatır, kalbine huzur verir.

Güzel söz: Müminin kalbinde olan nur, hidâyet ve rüşdün göstergesidir.

Ey kıymetli kardeşim! Bütün ömrünün sabahtan akşama kadar güzel sözle geçmesini düşünmez misin? Eşine, ço-

cuklarına, komşularına, arkadaşlarına, hizmetçilerine ve kendileriyle muamelede bulunduğun herkese güzel söz söyle.

Yemek Yemenin Sünnetleri

Yemekten önce ve yemek esnasındaki sünnetler:

1. Bismele.
2. Sağ el ile yemek.
3. Önünden yemek.

Bu sünnetlerin hepsi şu hadiste bir araya gelmiştir: “Ey delikanlı! Allah’ın adını an, sağ elinle ve önünden ye.”
(Müslim)

4. Düşen lokmayı silip yemek: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Birinizin lokması düşerse, üzerindeki eziyeti gidersin ve sonra yesin.”
(Müslim)

5. Üç parmakla yemek: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* üç parmağıyla yerdi. (Müslim) Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* genelde böyle yapardı. İhtiyaç olması hariç, en faziletlisi de budur.

Yemekte oturuşun şekli: Dizlerini büküp ayaklarının üzerine oturmak veya sağ ayağı dikip sol ayak üzerine oturmak. Hafız İbn Hacer'in de *Fethu'l-Bârî*'de dediği gibi bu müstehaptır.

Yemekten sonraki sünnetler:

1. Parmakları yalamak: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* parmakların yalanmasını emretmiş ve: **“Muhakkak ki sizler bereketin nerede olduğunu bilemezsiniz”** buyurmuştur. (Müslim)

2. Yemekten sonra Allah'a hamd etmek: “Şüphesiz Allah yemeğini yiyip

kendisine hamd eden kuldan razı olur.”
(Müslim) Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yemekten sonra şöyle dua ederdi: “Benden bir güç ve kuvvet olmaksızın bunu bana yediren ve beni bununla rızıklandıran Allah’a hamdolsun”

Bu duanın faydası: “Geçmiş günahları bağışlanır.” (Ebû Dâvûd, Tirmizî ve İbn Mâce)

Müslüman yemek yerken bu sünnetleri uygulamaya gayret gösterirse 15’ten az sünnet işlemiş olmaz. Bu, insanların genelinde olduğu gibi; eğer günde üç öğün yerse böyledir. Eğer bu üç öğünlerin arasında hafif yemekler yiyorsa bu sünnetlerin sayısı da artar.

İçeceklerde Sünnetler

1. Besmele.

2. Sağ el ile içmek. Zira hadiste: “Ey delikanlı! Allah’ın ismini an ve sağ elinle ye” buyrulmuştur.

3. İçerken kabın dışına nefes vermek: Yani tek seferde değil, üç yudumda içmek.

“Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bir şey içerken her yudumda nefes alırdı.”
(*Müslim*)

4. Oturarak içmek: “Sizden biriniz ayakta bir şey içmesin.” (*Müslim*)

5. İçtikten sonra “Elhamdulillah” demek. “Şüphesiz Allah yemeğini yiyip

kendisine hamd eden ve içeceğini içip kendisine hamd eden kuldan razı olur.”

(Müslim)

Müslüman içecek içerken bu sünnetleri uygulamaya gayret gösterirse toplam 20’den az sünnet işlemiş olmaz. Eğer daha fazla içecek içerse bu sünnetleri de artırır. Sıcak olsun, soğuk olsun, bütün içecekler buna dâhildir. Bazı insanlar meşrubat içerken bu sünnetleri uygulamaktan gafil oluyorlar. Uyarmak gerekir.

Nafilelerin Evde Eda Edilmesi

1. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kişinin farz namazlardan sonra kıldığı en hayırlı namaz evinde kıldığı namazdır.” (*Muttefakun aleyh.*)

2. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* diğer bir hadiste şöyle buyurmuştur: “Kişinin insanların görmediği yerde kıldığı nafile namaz, insanların gözleri önünde kıldığı yirmi beş namaza eşittir.” (*Ebû Ya'lâ rivâyet etti.*)

Bu sünnet bir gün ve gecede revatib namazlarla, kuşluk ve vitir namazıyla çok kez tekrar edilir. Her birini evinde

kılmaya gayret etmelidir ki, bu sünnetin ecrinden nasip alınabilsin.

Nafileleri evde kılmanın faydası:

a- Riyadan uzak olarak hu   ve ihlasın tamamlanmasına sebeptir.

b- Eve rahmetin inip şeytanın çıkarılmasına sebeptir.

c- Farz namazların mescidlerde kılınması gibi ecrinin katlanmasına sebeptir.

Meclisten Kalkarken Uygulanacak Sünnetler

Şunu söylemek meclise kefarettir olur:

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»

“Allah’ım! Sana hamd ederek, seni tüm noksanlıklardan tenzih ederim. Senden başka ilah olmadığına şehâdet ederim. Senden bağışlanma diler ve sana tevbe ederim.” (*Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce*)

Müslümanın bir gün ve gecede oturduğu pek çok meclisler vardır. Bunların detaylı açıklaması şu şekildedir:

1. Üç öğün yemek için oturursun. Kuşku yok ki, genelde beraber oturduğın kimselerle konuşursun.

2. Arkadaşlarından veya komşularından birini gördüğünde, ayakta da olsa onunla konuşursun.

3. İşyerindeki veya okuldaki arkadaşlarınla oturursun.

4. Eşinle ve çocuklarıyla oturur, karşılıklı konuşursun.

5. Yolda, arabada seninle beraber olan eşin veya arkadaşınla konuşursun.

6. Konferans veya derslerde bulunursun. -Allah seni gözetsin- Ey kardeşim! Düşün ki bir gün ve gecende bu zikri kaç defa yapabilirsin ve böylece Allah ile aranda bağın olsun. “Subhâneke Allahumme ve bihamdik” diyerek kaç defa

Allah'ı övüyor ve O'nu kendisine layık olmayan şeylerden tenzih ediyorsun.

Bir gün ve gecende tevbe ve istiğfarını kaç kere yeniliyorsun? “Estağfiruke ve etûbu ileyk” diyerek o meclislerde bunu elde edebilirsin.

Allah teâlâ'nın rububiyetteki, ulûhiyetteki, isim ve sıfatlarındaki vahdaniyetini kaç defa ikrar ediyorsun? “Eşhedu en lâ ilâhe illâ ente” demekle bunu yapmış oluyorsun.

Bunu yaptığın zaman günün ve gecen boyunca Allah teâlâ'yı tevhid ve tenzih etmiş, istiğfar ve tevbe etmiş olursun.

Bu sünneti uygulamanın faydası:

O meclislerdeki konuşmalardan hâsıl olan günah ve hatalara kefarete olur.

Faide:

İbnu'l-Kayyım der ki: “Kardeşlerle bir araya gelme iki kısımdır:

Birincisi: Tabiî bir ünsiyet ve vakit geçirmek için toplanmak. Bunun zararı faydasından çoktur. Bunun zararının en düşüğü, kalbin ifsat olması ve vaktin zayi edilmesidir.

İkincisi: Kurtuluş sebepleri hususunda yardımlaşma veya hakkı tavsiye etmek üzere toplanmak. Bu, en büyük ganimet ve en faydalı olan toplanmadır.”

Sâlih Niyeti Hazır Etmek

-Allah seni gözetsin- Ey kardeşim! Şunu iyi bil ki; uyku, yemek, rızık talebi ve bunlardan başka bütün mübah ameller için niyet edilir. Bunları taate ve kişiye binlerce hasene kazanmasına sebep olan yakınlık vesilesine çevirmek mümkündür. Bunun şartı; müslümanın bunları yaparken Allah’a yaklaştırmaya niyet etmesidir. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: “Ameller ancak niyetler ile olur ve her kişi için ancak niyet ettiği şey vardır.” buyurmuştur. (*Buhârî ve Müslim*)

Örnek: Müslüman gece namazına veya sabah namazına uyanabilmek için erken yatarsa uykusu ibadet olur. Diğer mübahlar da bunun gibidir.

Bir Anda Bir Çok İbadet İle Ganimet Kazanmak

Bir vakti birden çok ibadetle değerlendirmek, ancak vakitlerini muhafaza edenlerin bildiği bir şeydir.

Bunun hayatımızda birçok uygulaması vardır:

1. Müslüman mescide yürüyerek veya arabayla gittiği zaman, ibadete gitmekte olduğu için bundan ecir kazanır. Lakin yine bu vakti Allah'ı zikretmeyi artırarak veya Kur'an okuyarak değerlendirerek aynı zamanda birden çok ibadetle ganimet kazanmak mümkündür.

2. Müslüman, münkeratların bulunmadığı bir düğün yemeğinde bulunursa, o velime yemeğinde bulunması ibadettir. O yemekte Allah teâlâ'ya dua etmesi veya Allah'ı zikretmeyi artırarak değerlendirmesi mümkündür.

3. Kadının ev işlerini tutması (Eğer bununla Allah'a yakınlaşmaya niyet etmişse) ibadettir. Bu vaktini, Allah'ı zikirle veya İslamî sohbet kaseti dinlemek gibi başka bir ibadeti daha işleyerek değerlendirebilir.

İbn Ömer *radıyallahu anhumâ*'dan:

“Muhakkak ki bizler Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bir meclisinde yüz defa “Rabbim beni bağışla! Tevbemi kabul et. Şüphesiz Sen tevbeleri çokça kabul edersin ve pek merhametlisin” dediğini sayardık.” (*Ebû Dâvûd ve “Sahih” kaydı ile Tirmizî*)

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in aynı anda iki ibadet ile nasıl ganimet kazandığını düşün!:

1. Allah teâlâ'yı zikrederek bağışlanma dilemek.
2. Sahabelerine ilim ve dinlerini öğretmek üzere onlarla oturmak.

Her Durumda Allah'ı Zikretmek

1. Allah'ı zikretmek, Allah'a kullu-
ğun esasıdır. Zira bütün zamanlarında
ve hallerinde kul ile yaratıcısı arasındaki
bağ budur. Âişe *radıyallahu anhâ* diyor ki:
“Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Allah'ı
her durumda zikrederdi.” (*Müslim*)

Allah ile irtibat hayattır, O'na sığın-
mak kurtuluştur. O'na yakınlık başarı ve
razı olunmaktır, O'ndan uzaklık ise
sapıklık ve hüsrandır.

2. Allah'ı zikretmek mümin ile mü-
nafık arasındaki farktır. Münafıkların
sıfatı Allah'ı ancak çok az zikretme-
leridir.

3. Şeytan insanı ancak Allah'ı zikir-
den gafil olduğu zaman mağlup eder.
Allah'ı zikretmek, insanı şeytanın tuzak-
larından koruyan bir kaledir.

Şeytan, insanın Allah'ı zikretmeyi
unutmasını ister.

4. Zikir; saadetin yoludur. Allah teâlâ
buyuruyor ki:

**“Bunlar, iman edenler ve gö-
nülleri Allah'ın zikriyle sükûne-
te erenlerdir. Bilesiniz ki, kalp-
ler ancak Allah'ı anmakla huzur
bulur.” (Ra'd, 28)**

5. Allah'ı zikretmenin devamlılığı zo-
runludur. Zira cennet ehli, dünyada iken
Allah Azze ve Celle'yi zikretmedikleri
anlara pişman oldukları kadar başka bir
şeye pişman olmazlar.

“Muhakkak ki zikrin devamı, Allah ile sılanın devamı demektir.”

Nevevî der ki: Alimler abdestsiz olanın, cünüp, hayızlı ve nifaslı olanın; kalp ve dil ile, tesbih, tahmid, tekbir, tehlil, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e salât etmek ve dua ile zikretmesinin caiz olduğunda icma etmişlerdir. Kur’an okuması ise caiz değildir.

6. Kim Rab *Azze ve Celle*’yi zikrederse Rab teâlâ da onu zikreder. Allah teâlâ buyurdu ki:

“Beni zikredin ki ben de sizi zikredeyim.” (*Bakara, 153*)

İnsan çoğunlukla sultanlardan birinin meclisinde kendisini zikredip övdüğünü işitirse buna sevinir. Peki, sultanlar sultanı olan Allah *Azze ve Celle*, insanın,

içinde Allah'ı zikrettiği topluluktan daha hayırlı olan bir topluluk içinde zikrettiğinde durum nasıl olur?

7. Allah'ı zikretmek ile kastedilen kelimeyi çabuk çabuk söylemek veya kalbin Allah'ı tazim ve taatinden gafil olduğu kelimeler değildir. Dil ile zikredilirken tefekkürün de buna katılıp kelimenin anlamından etkilenmesi gerekir.

Allah teâlâ buyuruyor ki:

“Kendi kendine, yalvararak ve ürpererek, yüksek olmayan bir sesle, sabah akşam Rabbini an. Gafillerden olma.” (*A'raf*, 205)

Zikreden insanın söylediği şeyin mânâsından aciz olmaması gerekir. Kalbin zikri, dilin zikri ile bir araya gelmeli,

insan zahiren ve batinen Rabb ile irtibat kurmalıdır.

Allah'ın Nimetleri Hakkında Düşünmek

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Allah teâlâ’nın nimetleri hakkında düşünün, Allah’ın zatı hakkında düşünmeyin!” (*Taberani; el-Evsat’ta, Beyhakkî; eş-Şuab’da rivâyet etti.*)

Müslümanın Allah teâlâ’nın kendisi üzerindeki nimetlerini düşünmesi, bir gün ve gecede birkaç defa tekrar ettiği işlerdendir. Bazen vakıf olarak, bazen gördüklerini müşahade ederek ve bazen de dinleyerek tefekkür etmesi, bu nimetleri düşünmesi ve Allah’a hamd etmesi gerekir.

1. Mescide giderken Allah’ın üzerin-

deki nimetlerini hatırlıyor musun? Etrafında nice kimselerin nasıl bundan mahrum olduğunu düşünüyor musun? Sabah namazındaki lezzeti, Müslümanların evlerine baktığında, onların ölüleri gibi derin uykuda olduğunu tefekkür ediyor musun?

2. Yolda yürürken çeşitli manzaralar gördüğünde, arabada şeytanın sesinin, yani müzik sesinin yükselişini işittiğinde Allah'ın üzerindeki nimetini düşünüyor musun? ...

3. Dünya haberlerini okuduğunda veya dinlediğinde, açlıkları, sel baskınlarını, hastalıkların yayılmasını, depremleri ve savaşları duyduğunda, Allah'ın üzerindeki nimetlerini düşünüyor musun?

Derim ki: Şüphesiz ki başarılı kul; her durumda kalbi, şuuru ve hisleri Allah'ın kendisi üzerindeki nimetlerinden gafil olmayıp daima Allah'a hamd ve şükür eden; din, sıhhat, rahatlık ve her kötülükten selamet gibi nimetlerinden dolayı O'nu öven kuldur.

Hadisi şerifte şöyle buyrulmuştur: “Kim belaya uğramış bir kimse görür de: “Senin uğradığın beladan beni afiyette kılan ve yarattığı pek çok kimseden üstün kılan Allah'a hamd olsun” derse, o belaya uğramaz.” (Tirmizî rivâyet etmiş ve: “Hasen” demiştir.)

Allah teâlâ buyurmuştur ki:

“O halde Allah'ın nimetlerini hatırlayın ki kurtuluşa eresiniz.”

(A'raf, 69)

Her Ay Kur'ân-ı Kerîm'i Hatim Etmek

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

“Kur'ân'ı her ayda oku” buyurmuştur. (*Ebû Dâvûd*)

Kur'ân'ı her ay hatim etmenin yolu: Farz namazlardan yaklaşık on dakika önce iki yaprak okuman mümkündür. Yani her namazdan önce veya sonra dört sayfa okursan günde toplam on yaprak yani yirmi sayfa okumuş olursun. Bu da tam bir cüz eder. Bu yolla Kur'ân'ı her ay kolayca hatim etmiş olursun.

Uyumadan Önceki Sünnetler

1. “Allah’ım! Senin isminle ölür ve yaşarım.” (*Buhârî*)

2. İki avucunu bitiştirir; İhlas, Felak ve Nâs sûrelerini okuyarak üfler. Sonra vücudundan ulaşabildiği yerleri avuçlarıyla, başının üzerinden, yüzünden ve vücudunun ön kısmından başlayarak mesh eder. Okuma ve mesh etme üç ke-re tekrarlanır. (*Buhârî*)

3. Âyete’l-Kürsî okunur. (*Buhârî*)

Bu âyeti okumanın faydası: Bunu okuyan kimse Allah’ın muhafazasında olmaya devam eder ve şeytan ona yakla-

şamaz. (Nitekim bu az önceki sahih hadiste belirtilmiştir.)

«بِاسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبِي، وَبِكَ 4.
أَرْفَعُهُ، فَإِنْ أَمْسَكَتَ نَفْسِي فَارْحَمْهَا، وَإِنْ
أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا، بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ
الصَّالِحِينَ»

“Senin isminle Rabbim, yanımı (vücudumu) bıraktım ve senin (meşietin)le onu kaldırıyorum. Ruhumu alırsan ona rahmet et. Şâyet geri gönderirsen salih kullarını koruduğun şekilde onu koru.”

(Buhârî ve Müslim)

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ 5.
تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا

فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَّتَهَا فَاغْفِرْهَا. «اللَّهُمَّ إِنِّي
أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ»

“Allah’ım! Ruhumu sen yarattın ve onu bedenden sen ayırdın. Ruhumun ölümü ve yaşaması sana aittir. Yaşatırsan onu koru, öldürürsen onu bağışla. Allah’ım! Senden afiyet dilerim.” (Müslim)

6. Üç kere:

«اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ»

“Allah’ım! Kullarını yeniden dirilttiğin gün beni azabından koru.” (Ebû Dâvûd ve Tirmizî) Bunu söylerken sağ elini yanığının altına koyar.

7. Otuz üç kere: “Subhanallah”, otuz üç kere: “Elhamdulillah”, otuz dört

kere de: “Allahu Ekber” demek. (Buhârî ve Müslim)

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، 8.
وَكَفَانَا، وَأَوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِي»

“Bizi yediren, içiren, koruyan ve barındıran Allah’a hamdolsun. Nice koruyanı ve barındıranı olmayan var.” (Müslim)

«اللَّهُمَّ عَالَمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرُ 5.
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ،
أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّكَه، وَأَنْ أَقْتَرِفَ
عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ»

“Gizliyi ve aşikârı bilen, göklerin ve yerin yaratıcısı, her şeyin rabbi ve me-

liki Allah'ım! Senden başka ilah olmadığına şahadet ederim. Nefsimin şerrinden, şeytanın ve şirkin şerrinden, nefsim'e kötülük etmekten veya o (kötülüğü) bir Müslüman'a götürmekten sana sığınırım.” (Ebû Dâvûd ve Tirmizî)

«اللَّهُمَّ أَسَلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ 10.
أَمْرِي إِلَيْكَ وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ وَالْجَأْتُ
ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ لَا مَلْجَأَ وَلَا
مَنْجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، آمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي
أَنْزَلْتَ وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ

“Allah'ım! Nefsimi sana teslim ettim. İşimi sana havale ettim. Yüzümü sana çevirdim. Senden ümit ederek ve korkarak sırtımı sana ilcâ ettim. Sığınmak

ve senden sakınmak, ancak sana yönelmekledir. İndirdiğin kitaba ve gönderdiğin peygamberine iman ettim.” (Buhârî ve Müslim)

«اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ
الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ
الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ،
وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ
أَخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ. اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ
شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ وَأَنْتَ
الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ
فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا
مِنَ الْفَقْرِ»

“Yedi kat semanın, yüce arşın rabbi, bizim rabbimiz, her şeyin rabbi, tane ve çekirdekleri yaran, Tevrat’ı, İncil’i ve Furkan’ı indiren Allah’ım! Alnından tuttuğun her şeyin şerrinden sana sığınırım. Allah’ım! Sen Evvel’sin, senden önce bir şey yok. Sen Ahir’sin, senden sonra bir şey yok. Sen, Zahir’sin, senden üstte bir şey yok. Sen Batın’sın, senden öte bir şey yok. Bizden borcu gider ve bizi fakirlikten kurtarıp zenginleştir.” (Müslim)

12. Bakara sûresinin son iki âyetini (Amene’r-Rasûlü) okumak. Zira hadiste şöyle buyrulmuştur: **“Kim bu iki âyeti okursa, o gecesi için yeter.”** (Buhârî ve Müslim)

Âlimler bu hadisteki “Yeter” kelimesinin anlamı hakkında ihtilaf etmişler-

dir. Gece namazı yerine geçtiği anlamına geldiği söylenmiştir. Yine bütün kötülöklere karşı yeteceği anlamında olduğu da söylenmiştir. Derim ki: her ikisinin kastedilmiş olması da mümkündür. (Nevevi; el-Ezkâr)

13. Abdestli olarak yatmak. Zira hadiste: **“Yatağına gittiğin zaman abdest al”** buyrulmuştur.

14. Sağ yan üzerine yatmak: **“...Sonra sağ yanın üzerine yat..”** (Buhârî ve Müslim)

15. Sağ elini sağ yanağının altına koymak: **“Yatacağı zaman sağ elini yanağının altına koyardı.”** (Ebû Dâvûd)

16. Döşeği çırpmaq: **“Sizden biriniz yatağına geldiği zaman döşeğini çırp-sın. Çünkü kendinden sonra yatağına**

ne olduğunu bilemez.” (*Buhârî ve Müslim*)

17. Kâfirûn sûresini okumak.

Bunun faydası: **“Muhakkak ki bu şirk-ten beraettir.”** (*Ebû Dâvûd, Tirmizî, Ahmed, İbn Hibban ve Hakim*)

İmam Nevevî der ki: “Bu konuda gelen bütün zikirleri yapmak daha layıktır. Eğer buna imkân yoksa en önemlilerinden yapabildiği kadarını yapar.”

Araştırırsak, insanların genelinin günde iki sefer yattığını görürüz. Bu sünnetler veya bir kısmı ikişer defa tatbik edilebilir. Bunlar gece uykusuna has değildir. Bilakis gündüz uykuları da hadislerin umûmiyeti kapsamındadır.

Yatarken bu sünnetleri tatbik etmenin faydaları:

1. Müslüman, uyumadan önce bu tesbihlere devam ederse, kendisine yüz (100) sadaka sevabı yazılır. Zira hadiste: **“Her tesbih bir sadakadır. Her tekbir bir sadakadır. Her tahmid bir sadakadır ve her tehlil de bir sadakadır”** buyurulmuştur. (*Müslim*)

İmam Nevevî der ki: “Sadaka sevabı hükmündedir.”

2. Müslüman yatmadan önce bu tesbihlere devam ederse, kendisi için cennette yüz (100) ağaç dikilir. Zira İbn Mâce’nin “Namazdan sonraki zikirlerin faydaları” hakkında rivâyet ettiği daha önce geçen hadiste böylece belirtilmiştir.

3. Allah, kulunu o gece muhafaza eder, şeytanı ondan uzaklaştırır ve kötülüklerle afetlerden onu selamette kılar.

4. Kul, o gününü Allah'ı zikir, taat, O'na tevekkül, O'ndan yardım isteme ve tevhid etmekle kapatmış olur.

Son

Bu kitapçık, günlük sünnetleri bir araya toplamıştır. Allah'tan bizleri Rasûlü Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünneti üzere yaşatmasını ve onun sünneti üzere öldürmesini dileriz.

Son duamız, âlemlerin rabbi olan Allah'a hamd etmektir.

İçindekiler

Mukaddime	5
Uykudan Uyanınca	
İşlenecek Sünnetler.....	13
Tuvalet Giriş ve Çıkışın	15
Sünnetleri	15
Abdestin Sünnetleri:	17
Misvak.....	25
Ayakkabı Giymede Sünnetler	28
Giyinmenin Sünnetleri.....	30
Eve Girip Çıkarken Sünnetler.....	32
Mescide Gidişin Sünnetleri	36
Ezanın Sünnetleri.....	42
Kâmetin Sünnetleri.....	47
Sütre'ye Doğru Namaz Kılmak.....	49
Sütre İle İlgili Meseleler	50

Bir Gün İçinde Kılınan Nafile	
Namazlar	52
Gece Namazının Sünnetleri	56
Vitr'in Sünnetleri	63
Sabahın Sünneti.....	64
Sabah Namazından Sonra Oturmak.....	66
Namazın Kavli Sünnetleri	67
Namazın Fiili Sünnetleri.....	74
Rükûnun Sünnetleri	76
Secdelerin Sünnetleri.....	77
İki Secde Arasındaki Sünnetler	78
Son Teşehhüdün Sünnetleri.....	80
Farz Namazlardan Sonraki	
Sünnetler.....	84
Sabah Akşam Söylenecek	
Sünnet Zikirler	93
İnsanlarla Karşılaşınca	
Uygulanacak Sünnetler	109
Yemek Yemenin Sünnetleri	115

İçeceklerde Sünnetler	118
Nafilelerin Evde Eda Edilmesi	120
Meclisten Kalkarken Uygulanacak Sünnetler.....	122
Salih Niyeti Hazır Etmek.....	126
Bir Anda Bir Çok İbadet İle Ganimet Kazanmak.....	127
Her Durumda Allah'ı Zikretmek	130
Allah'ın Nimetleri Hakkında Düşünmek.....	135
Her Ay Kur'ân'ı Hatim Etmek	138
Uyumadan Önceki Sünnetler:	139
Son	151
İçindekiler.....	153

Yayınlarımız

- 1 *Aile Mutluluğunun Temel Dinamikleri*
- 2 *Allah'ın İnsanlar Üzerindeki Hakkı*
- 3 *Akâdetu'l-Vasıtıyye*
- 4 *Akâdetu't-Tahaviyye*
- 5 *Biz Böyle İnanıyoruz*
- 6 *Cinler ve Kötülüklerinden Korunma Yolları*
- 7 *Din ve Dindarlarla Alay Etmek*
- 8 *Dinî İlim Bir Zorunluluktur*
- 9 *Dört İmamın İtikadı*
- 10 *Dört Mezhep Arasında Akâde Birliği*
- 11 *Ehl-i Sünnete Göre İman*
- 12 *En Güzel Örnek Rasûlullah*
- 13 *Erdem Bekçisi Müslüman Hanımlara*
- 14 *Fıkıh Usûlüne Giriş*
- 15 *Fıkhu's-Sîre*
- 16 *Hac ve Umre*

- 17 *Hadis Usûlüne Giriş*
- 18 *Haneî Ulemasına Göre Şirk*
- 19 *Hısnu'l-Müslim*
- 20 *İslam Gençliğine Öğütler*
- 21 *İslam'da Dostluk ve Düşmanlık*
- 22 *İslami Açıdan Müzik*
- 23 *İslami Açıdan Yılbaşı Kutlamaları*
- 24 *İslam'ın Şartları*
- 25 *Kabir Ziyaretleri*
- 26 *Kalp Amelleri*
- 27 *Kitabu't-Tevhîd*
- 28 *Kulluk ve Hakikatı*
- 29 *Kadınlar Arası Ziyaretleşme*
- 30 *Kur'an'ı Nasıl Anlayalım*
- 31 *Mutlu Bir Hayat İçin*
- 32 *Mutluluk*
- 33 *Mümin Hanımlara Özel Uyarılar*
- 34 *Namaz İbn Kayyım*
- 35 *Nevevî Kırk Hadis Şerhi*
- 36 *Önce Tevhid*
- 37 *Peygamber Evinde Birgün*

- 38 *Peygamberimizin Kişisel ve Ahlaki Özellikleri*
- 39 *Peygamberimizin Ümmeti Üzerindeki Hakkı*
- 40 *Rasulullah Sevgisi ve Alametleri*
- 41 *Rüya Hakikatı ve Tabiri*
- 42 *Sahabe Hakkında İnancımız*
- 43 *Selef İmamlarının Akîdesi*
- 44 *Selef-i Salihîn Akîdesi*
- 45 *Sevgili İle Bir gün*
- 46 *Sorulu Cevaplı İslam Akaidi*
- 47 *Tevhid Gerçeği*
- 48 *Tahavi Şerhi*
- 49 *Tefsir Usûlune Giriş*
- 50 *Tevhid Bilinci*
- 51 *Tüm Detaylarıyla Namaz*
- 52 *Üç Esas*
- 53 *Tefsiru's-Sadi*
- 54 *Oruç ilmihali*
- 55 *Bir Günde Bin Sünnet*

***Guraba Yayınevi, Kur'an ve Sünnet
Işığında
Sizi Bilgilendirmeye Devam Ediyor...***

- Açık ve özlü bir üslup ile ehl-i sünnet ve'l-cemaat inancı...
- Ehl-i sünnet inancına aykırı sapık yolların ortaya konulması...
- Ehl-i sünnetin dört mezhep imamının bıraktığı fikhî servetin açığa çıkarılması...
- Bu fikhî mezhepler çerçevesinde taassuptan uzak ilmihal ve fıkıh bilgileri...
- Selef-i sâlihîn *radıyallahu anhum*'un hayatlarından ahlakî ve terbiyevî dersler...

***Bunların hepsi ve daha fazlasını
kitaplarımızda bulacaksınız...***